

Etapa județeană/sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare - 2026

**Probă scrisă
LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE**

**Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

Citiți cu atenție textul fiecărui subiect. În cazul utilizării de simboluri (litere), exceptându-le pe cele care apar în subiecte, se va specifica semnificația acordată fiecărui simbol. Răspunsurile vor fi redactate clar, citeț și fără ștersături, pe cât posibil în ordinea subiectelor, cu menționarea numărului de ordine al subiectului, fără a transcrie textul acestuia.

Subiectul I

26 puncte

Fie dat următorul text:

„Universul mitologiei grecești este alcătuit cu rânduială, din creaturi diverse, plăsmuite cu dibăcie, de imaginația colectivă, de-a lungul timpurilor. Fiu al tatălui ceresc, Uranus, și al zeiței pământene, Gheea, **Zeus (S)** - numit **Jupiter (J)** de către romani – este zeul cârmuitor al întregului univers și al tuturor creaturilor ce-i aparțin. În mâna sa se răsucesc fulgerele, tunetele și chiar legile lumii înseși, după bunul său plac. Voința sa se răsfrânge asupra tuturor, chiar și asupra **olimpienilor (O)**, din neamul cărora face parte, cunoscuți ca cei mai binecuvântați dintre **zei (Z)**. În întregul univers regăsim deopotrivă ființe masculine și **feminine (F)**. Dacă privirea noastră se îndreaptă asupra celor feminine, pe lângă zeități, vom putea observa **harpiile (H)** – ființe muritoare cumplite, cu aripi de pasăre, cap de fată, gheare de leu și cozi de șarpe, **muzele (M)** – eterne ocrotitoare ale artelor și izvor de inspirație pentru oameni și divinități –, **eriniile (E)** – genii ale infernului, deopotrivă nemuritoare precum muzele – și multe alte creaturi gingașe și îmbietoare ori groaznice și înfricoșătoare. Deși delimitate de o barieră absolută – cea a morții -, cele două lumi – a **ființelor muritoare (R)** și cea a **ființelor nemuritoare (N)**, ai cărei reprezentanți de frunte sunt zeii – comunică și se influențează una pe cealaltă, fiind într-un veșnic echilibru. Nicio entitate însă nu poate sfida granița existenței: odată intrată în acest univers, ea face parte dintr-una dintre cele două lumi – eternă sau pieritoare.”

Se cere:

- a. Reprezentați, în cadrul unei singure diagrame Euler, raporturile existente între termenii subliniați (S, J, Z, O, F, H, M, E, N, R), ținând cont de informațiile furnizate de text.
- b. Pe baza textului dat și a raporturilor existente între termenii menționați, aducând la o formă standard propozițiile, precizați valoarea de adevăr a următoarelor propoziții:
 - (1) Doar unii E sunt F.
 - (2) Numai unii H nu sunt R.
 - (3) Orice Z este O.
 - (4) Nu există R în N.
 - (5) Nu toți S sunt J.
 - (6) Cel puțin un F este R.
- c. Construiți pentru termenul „muză” o definiție care să încalce simultan patru reguli ale definirii, numind regulile încălcate și arătând prin ce anume definiția construită încalcă fiecare dintre reguli.

Subiectul II

20 puncte

A. Fiind date următoarele tipuri de definiții, pe coloana din stânga, și următoarele definiții numerotate, pe coloana din dreapta, scrieți pe foaia de concurs asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și fiecare cifră din coloana din dreapta.

(a) <i>definiții operaționale</i>	(1) <i>Romanul este o operă literară precum „Baltagul”, „Ion”, „Enigma Otiliei”.</i>
(b) <i>definiții constructive</i>	(2) <i>Lichid este această substanță.</i>
(c) <i>definiții prin enumerare</i>	(3) <i>Obiceiul este deprinderea individuală formată prin repetarea frecventă și îndelungată a aceleiași acțiuni.</i>
(d) <i>definiții ostensive</i>	(4) <i>Prin activitate cerebrală se înțelege starea unei persoane caracterizate prin faptul că, la conectarea unui encefalograf subiectului în cauză, aparatul indică unele variații.</i>
	(5) <i>Omul este un animal rațional.</i>

B. Considerând cele patru tipuri de definiții (a)-(d) drept clase ale unei clasificări, definițiile (1)-(5) drept obiectul clasificării și procedura de definire evidențiată de definitor drept criteriu, precizați dacă clasificarea alcătuită din aceste elemente este corectă din punct de vedere logic. Justificați răspunsul dat.

C. Construiți atât în limbaj natural, cât și în limbaj formal, un polisilogism regresiv, corect din punct de vedere logic, prin care să concluzionați că *Niciun om nu este o ființă irațională*.

Subiectul III

20 puncte

Fie dată următoarea propoziție adevărată:

Toți elevii care nu obțin rezultate bune sunt elevi leneși.

În raport cu această propoziție și valoarea sa de adevăr sunt formulate următoarele puncte de vedere:

Venera: Propoziția *Unii elevi care nu obțin rezultate bune sunt elevi silitori* este falsă.

Vanesa: Propoziția *Unii elevi silitori nu sunt elevi care nu obțin rezultate bune* este adevărată.

Vanda: Propoziția *Unii elevi care nu obțin rezultate bune nu sunt elevi leneși* este falsă.

Valentina: Propoziția *Unii elevi care obțin rezultate bune nu sunt elevi leneși* este falsă.

Se cere:

a. În baza unui demers logic explicit, construit în limbaj formal, precizați valoarea de adevăr a fiecărui punct de vedere.

b. Ținând cont de valoarea de adevăr a propoziției inițiale, demonstrați printr-un demers logic explicit, în limbaj formal, că *supraalternei conversei subcontrarei contradictoriei obversei conversei obversei propoziției inițiale* nu i se poate preciza valoarea de adevăr.

Subiectul IV

24 puncte

Fie date următoarele două condiții:

- (1) premisele majore sunt în raport de subcontrarietate;
- (2) concluziile sunt în raport de subcontrarietate.

Se cere:

a. În baza unui demers logic explicit, identificați, în aceeași figură silogistică, perechea de moduri silogistice valide care îndeplinește aceste condiții.

b. Demonstrați validitatea modurilor silogistice identificate, utilizând o metodă distinctă în fiecare caz.

c. Construiți, pentru fiecare dintre modurile silogistice identificate, câte un exemplu, corect din punct de vedere logic, în limbaj natural.